

GULD OCH GRÖNA SKOGAR

Skogspolitik för ett hållbart samhälle

**Miljöpartiets program
för en hållbar skogspolitik**

miljöpartiet de gröna

FÖRORD

Skogen är viktig för oss på många sätt. En del av oss älskar att plocka svamp och bär, andra gillar att ta en löprunda eller att promenera med hunden i skogen. Några gillar att jaga. I stora delar av Sverige är det skogen som är vår natur.

Skogen ger viktiga ekosystemtjänster, naturens gratistjänster. Till de centrala ekosystemtjänsterna hör de redan nämnda – hälsa och förnybara råvaror – men också rening av luft och vatten. Skogen stabiliserar även klimatet och har en utjämnande effekt på temperatur, nederbörd och avrinning. Den rymmer också en rik biologisk mångfald och stora skönhetsvärden. Skogen ger dessutom förnybart material som behövs i det hållbara samhällsbygget.

Flera viktiga samhällsintressen finns i skogen, men samtidigt ägs all svensk skog av någon. Skogsägare kan vara allt från lantbrukare med några få hektar skog till stora bolag med miljardomsättning.

Samhällsintressen och privata intressen i skogen måste hanteras på ett hållbart och systematiskt sätt med respekt för olika syn på skogens värden. Avgörande för hur skogen måste förvaltas och användas är dock att skogens ekosystem bibehåller sin ekologiska funktion, sin biologiska mångfald och sin produktionsförmåga. Detta är en förutsättning för långsiktigt uthålliga, resilienta¹ och produktiva ekosystem. Dagens brukande av skogen får inte försämra morgondagens.

Att samhället reglerar nyttjandet av en resurs som skogen är nödvändigt och motiverat eftersom nyttjandet har en mycket stor påverkan på hela samhället både nu och i framtiden. Naturresurser som mark, vatten och skog är mänsklighetens gemensamma arv från tidigare generationer, som vi lånar och ska lämna vidare till kommande generationer. Den som äger en naturresurs förvaltar den under en tid och har ett ansvar för att den brukas hållbart. Samhället skapar regler för detta och dessa regler måste säkerställa att brukandet är långsiktigt hållbart. Utvärderingar visar dock att dagens regelverk är otillräckligt för att bevara arter och nå samhällets miljömål.

¹ **Resiliens** är kapaciteten hos ett system, till exempel ett skogsekosystem, att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. Det är ett brett begrepp som inkluderar både om motståndskraft och anpassningsförmåga samt förmågan att kunna återhämta sig efter störningar.

Det är centralt att samhällets mål för skogen uppfylls. De av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen ska uppnås och Sveriges internationella åtaganden ska genomföras. Dagens regelverk och metoder vid nyttjande av skogen leder inte till att dessa mål uppfylls. Detta syns i myndigheternas uppföljning av miljömålen och i vetenskapliga studier av tillståndet för den biologiska mångfalden i skogslandskapet. En rad förbättringar krävs därför inom skogsbruket, både vad gäller metoder och vad gäller skydd av skogsmiljöer med höga naturvärden.

För att nå samhällets gemensamma mål för skogen har skogsbruket en helt avgörande roll. Skogsråvaran är central i ett hållbart samhälle och Miljöpartiet vill värna ett långsiktigt lönsamt och hållbart brukande av skogen. De regelsystem som styr brukandet måste vara begripliga och rättssäkra för markägare och möjliga för samhället att följa upp och utvärdera. Lagen bör då den uppfylls göra att miljömålen nås, så är det inte idag. Miljöpartiet önskar ett system som ger ökad lönsamhet för den som sköter sina skogar med extra stor hänsyn till biologiska och sociala värden.

För att människans nyttjande av skogen ska vara hållbart behövs dels hänsynsregler som gäller för allt skogsbruk, dels områden där särskilt höga hänsynskrav ställs, ofta innebärande att skogen helt undantas från skogsbruk. Den svenska lagstiftningen är i huvudsak utformad så att skogsbrukaren utan särskild ersättning, men inom tämligen snäva gränser, måste ta generella hänsyn vid brukandet av skogen. När samhället ställer särskilt höga krav på ett visst område – ofta för att där ännu finns kvar naturvärden som exploaterats bort i andra områden – ska markägaren däremot kunna få ekonomisk ersättning för den värdeminskning som kraven medför. Denna ordning är både rättvis och ändamålsenlig för att bevara naturvärden. En förutsättning är dock att samhället avsätter tillräckliga medel för att ersätta markägare, så att de skogar som behöver undantas från produktionsskogsbruk kan skyddas.

I detta program utvecklar vi Miljöpartiets politik både för skogsskyddet och för ett hållbart brukande av skogsmarken. I programmet presenteras förslag och åtgärder för att öka miljöhänsynen inom skogsbruket, främja hyggesfria metoder, skydda skogar med höga naturvärden, använda skogsråvara i omställningen och som kolsänka, anpassa skogsbruket till klimatförändringar, värna skogens sociala värden och andra skogsanknutna näringar samt åtgärder för att Sverige ska vara en röst i världen för ett hållbart skogsbruk.

INNEHÅLL

FÖRORD	2
Framtidens hållbara skogsbruk	5
En modern och hållbar skogspolitik	7
Dags för en ny skogsvårdslagstiftning	9
Miljöhänsyn inom skogsbruket	11
Främja hyggesfria skogsbruksmetoder	14
Skydd av skog	16
Värna skogens sociala värden och skogsanknutna näringar	18
Skogens roll för klimatet och omställning till ett hållbart samhälle	20
Jobb i skogen	22
Sverige som en röst i världen för ett hållbart skogsbruk	25
Källförteckning	26

FRAMTIDENS HÅLLBARA SKOGSBRUK

Vår vision

Skogen brukas hållbart för att garantera att produktionsförmågan bibehålls, biologisk mångfald bevaras och skogens sociala värden värnas. Skogspolitiken är tydlig och långsiktig, den ger frihet till varierat brukande så länge samhällets mål för skogen uppfylls. Brukandet av skogen är lönsamt och ger goda intäkter till markägare och entreprenörer på landsbygden, vilket bidrar till att hela landet kan utvecklas. De lagar som styr brukandet är tydliga och lagefterlevnaden god, samtidigt som det finns incitament för att bruka speciellt värdefull skog med ökad hänsyn.

Skogar med höga naturvärden har lagstadgat skydd. De näringar och verksamheter som är knutna till skogsmarken, exempelvis rennäring, jakt och ekoturism, fungerar i gott samspel med skogsbruket. Det finns fler jobb knutna till skogen och landsbygden än idag tack vare ökad förädling av skogsråvaran, ökad ekoturism och ökad satsning på skydd och skötsel av områden med höga naturvärden.

Monokulturer och hyggen har ersatts av varierad skog med träd av olika åldrar och arter, bland- och lövskogar har åter blivit vanligare och rikligt med död ved gynnar många arter. Skogen ger oss fortsatt råvaror och har varit viktig för att ställa om till ett fossilfritt samhälle. Sverige har en aktiv roll internationellt för att stoppa avskogning, restaurera skogar och utveckla ett hållbart brukande.

EN MODERN OCH HÅLLBAR SKOGSPOLITIK

Så mycket som två tredjedelar av Sveriges landareal täcks av skogsmark. Skogsmarken är ett värdefullt ekosystem för växt- och djurarter, en viktig kolsänka, en del av vår kulturhistoria och en viktig rekreationsplats för många svenskar. Allt fler turister lockas till Sverige för att få uppleva vår unika natur. Skogen är samtidigt en viktig naturresurs som ger oss råvaror som papper, byggnadsmaterial, bär och svamp, drivmedel och energi, samt bidrar till ekonomisk utveckling. Hur skogspolitiken utformas är därför en angelägenhet för hela samhället.

Dagens skogsbruk är inte hållbart

Trakthyggesbruket har tillämpats i stor skala sedan 1950-talet och har inneburit omvälvande förändringar av det svenska skogslandskapet. Trakthyggesbruket innebär att man etablerar likåldriga träd samtidigt i beståndet. Under produktionscykeln genomförs röjning och gallring och slutligen skördas träden genom slutavverkning.

Dagens skogsbruk är inte hållbart och samhällets fastställda mål för skogsmarken uppnås inte, detta gäller såväl miljökvalitetsmålet "Levande skogar" som miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv". I dagsläget är cirka 1800 skogslevande arter upptagna på rödlistan över hotade arter. Det finns också brister i efterlevnaden av den lagstadgade miljöhänsynen vid slutavverkning. Sverige behöver en ny och hållbar skogspolitik – inte minst på grund av tilltagande miljö- och klimatutmaningar och ökad efterfrågan av skogsråvara.

Mål för skogspolitiken

Miljöpartiet eftersträvar en skogspolitik med höga ambitioner för skydd av områden för att bevara djur- och växtarter och värdefull natur. Som miniminivå behöver vi följa den strategiska plan, Nagoya-protokollet, som antogs 2010 inom ramen för FN:s konvention om biologisk mångfald. Det innebär att Sverige långsiktigt ska skydda 17 procent av alla land- och sötvattensområden till 2020. Dessa områden ska vara biologiskt värdefulla. Men områdesskydd räcker inte för att uppfylla nationella och internationella miljömål – en omställning till ett hållbart brukande av skogsmarken är också nödvändig. Genom Nagoyaprotokollet har Sverige förbundit sig att senast 2020 förvalta områden som används till skogsbruk hållbart så att bevarande av biologisk mångfald garanteras.

Miljöpartiet vill se bruksmetoder som skapar skogar med olikåldriga träd, lövslag och kvarlämnad död ved. Hyggesfria skogsbruksmetoder bör främjas då de har fördelar för biologisk mångfald, friluftslivet och för rennäringen.

Skogspolitiken måste leda till måluppfyllelse för våra 16 nationella miljökvalitetsmål och våra tio friluftslivsmål samt leda till uppfyllelse av våra folkrättsligt bindande internationella åtaganden, som till exempel FN:s konvention om biologisk mångfald (inklusive Nagoyaprotokollet och Aichimålen) och de globala målen i Agenda 2030.

I det naturliga skogslandskapet var störning i form av brand, översvämningar och bete vanligt och många arter är beroende av dessa företeelser som idag till stor del har upphört. Fram till 1900-talet betades skogsmarken i stor utsträckning av människans boskap och dessförinnan av naturliga vilda gräsätare. Eftersom många arter är anpassade till olika former av störning är naturvårdande skötsel, som exempelvis naturvårdsbränning och skogsbete, helt avgörande för att bevara vissa arter. Insatser för att öka kunskap och intresse för ett hållbart brukande och nya bruksmetoder behöver öka både bland privata markägare och skogsbolag. Rådgivning och ekonomiska styrmedel kan öka intresset för och möjligheten till frivillig miljöhänsyn.

Hållbart skogsbruk för en levande landsbygd

Skogen och skogsbruket är betydelsefulla för en levande landsbygd, både genom de jobb näringen skapar och genom att ge ett landskap som är attraktivt att vistas och bo i. Skogens roll som basnäring och antalet jobb knutna till skogsbruket har minskat drastiskt det senaste århundradet. Det finns dock en stor framtidspotential för jobb inom skydd och skötsel av skog, hållbart skogsbruk samt inom ekoturism. Genom utveckling av dessa näringar stärks landsbygden.

Skogens roll i klimatomställningen

Skogen har en stor betydelse för klimatet och för omställningen till ett fossilfritt samhälle. Skogen binder kol i träd och mark och är en mycket viktig kolsänka. Råvara från skogsmark kan användas för att minska klimatpåverkan om skogsråvara ersätter produkter som betong, stål och fossila bränslen. För att nå klimatmålet krävs att utsläppen av växthusgaser minskar kraftigt *omedelbart*. De skogsavverkningar som sker idag ger på kort sikt ett utsläpp av växthusgaser till atmosfären. Med dagens metoder kan det ta den nya skogsgenerationen ett par decennier eller mer att binda in motsvarande mängd kol ur atmosfären och därmed kompensera för dessa utsläpp.

En omställning till ett fossilfritt samhälle innebär en ökad efterfråga på skogsråvara och uttaget måste ske inom naturens gränser. Allt fler gammelskogar försvinner och allt fler arter hotas av skogsbruket. Att bevara skog och bruka den hållbart ökar resiliensen mot klimatförändringarnas konsekvenser. Det kan finnas en målkonflikt mellan ett skogsbruk som är optimalt ur klimatperspektiv och ett skogsbruk som är optimalt för att nå andra miljömål, till exempel en giftfri miljö, försurning och artbevarande. Målkonflikten beror på vilket tidsperspektiv som används och vad skogsråvaran används till. Skogen behöver brukas hållbart för att bibehålla skogen som kolsänka, bevara biologisk mångfald och uppnå andra miljömål. Klimatförändringarna kommer att innebära förändrade förutsättningar för skogsbruket, med fler skadeinsatser, förflyttning av utbredningsområden samt mer extremt väder så som torka, bränder och översvämningar. Skogsbruket behöver därför klimatanpassas.

Allemansrätten

Allemansrätten är en rätt för alla människor att vistas på privat mark i naturen och till exempel plocka bär och svamp. Det är en unik rättighet i Skandinavien som måste värnas för att skogens många värden ska komma samhället till nytta samtidigt som hänsyn måste tas till markägarens intresse. Det senare innebär exempelvis att skadegörelse eller nedskräpning i naturen inte är lagligt. Hänsyn ska också tas så att inte gröda, skogsplantering eller annan känslig mark skadas.

Skogen är ett samhällsintresse

Skogen är ett gemensamt arv från tidigare generationer, som ska lämnas vidare i ett gott skick till kommande generationer. Den som äger en naturresurs har fått ett förtroende att förvalta den under en tid och har ett ansvar för att den brukas hållbart. Samhället skapar regler för hur skogsmark och andra naturresurser får brukas, och de reglerna bör säkerställa att brukandet är långsiktigt hållbart. Ramarna för skogsbruket ges av olika styrmedel: skogsvårdslagen, rådgivning samt beskattning och ekonomiskt stöd. Äganderätten är grundlagsskyddad och innebär att om markanvändningen avsevärt försvåras har markägaren rätt till ersättning.

DAGS FÖR EN NY SKOGSVÅRDSLAGSTIFTNING

Skogsvårdslagen sätter ramen för brukandet av skogen. När dagens skogsvårdslagstiftning kom 1993 innebar den större frihet och ökade miljökrav. Utvärderingar visar att lagändringen har haft effekt men att lagen fortfarande är otillräcklig för att bevara arter och nå samhällets miljömål. Lagen har inneburit ett steg mot ett mer hållbart brukande. Nu är det dags för ännu ett steg. Nya styrmedel behöver utvecklas och lagkraven för miljöhänsyn måste skärpas, så att våra miljömål nås.

Miljöhänsyn och ersättning

Kraven på miljöhänsyn i nuvarande skogsvårdslagstiftning ger inte avsedd effekt beträffande miljöanpassning av skogsbruket. Miljöhänsynen är mer utvecklad i Skogsstyrelsens allmänna råd, men dessa är inte juridiskt bindande. De juridiskt bindande miljökraven behöver skärpas och skyddet för hänsynskrävande biotoper bör öka. I detta ligger också en förbättring av lagsstiftningen så att sanktion utgår när miljökraven inte följs. Till exempel behövs en lagstiftning där miljökraven är straffsanktionerade, istället för dagens system där Skogsstyrelsen först måste göra ett föreläggande om hänsyn vid avverkning för att straff ska kunna utkrävas vid utebliven hänsyn.

Markägare har en grundlagsskyddad rättighet som innebär att de har rätt till ersättning om pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detta avgör hur mycket miljöhänsyn som kan krävas utan att ekonomisk ersättning utgår. Att tydliggöra vad som innefattas av begreppet pågående markanvändning är därför centralt.

Lagstadgat artskydd

Artskyddsförordningen har sin grund i bland annat EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv, och gäller parallellt med Skogsvårdslagen. Dessa båda EU-direktiv har stor betydelse för naturvården i hela EU. Sverige har varit skyldigt att följa dessa direktiv sedan medlemskapet i EU 1995, men det är först nyligen som de regler som implementerats genom artskyddsförordningen börjat få genomslag i myndigheternas tillsyn över skogsbruket. Miljöpartiet anser att Sverige ska leva upp till en korrekt tillämpning av dessa viktiga direktiv.

Invasiva arter ses globalt som ett av de största hoten mot biologisk mångfald. I Sverige används ett antal främmande trädslag inom skogsbruket, trots att de riskerar att ha stora negativa effekter på biologisk mångfald. Miljöpartiet anser att tillståndsplikt ska införas för användning av främmande trädslag.

Inom odlingslandskapet finns små biotoper som har ett generellt biotopskydd, vilket innebär att det är förbjudet att bedriva verksamhet eller utföra åtgärder som kan skada dessa miljöer. Det saknas dock ett motsvarande generellt biotopskydd för mindre miljöer med höga naturvärden inom skogslandskapet. Miljöpartiet anser att ett sådant ska införas för exempelvis mindre nyckelbiotoper.

Skogsbruk är en verksamhet med stor miljöpåverkan. Därför tycker vi det är bra att det nu utreds i vilken mån skogsbruksåtgärder omfattas av Århuskonventionen, som handlar om allmänhetens och miljöorganisationers rätt att ta del av miljöinformation, att delta i beslutsprocesser om miljön, och att gå till domstol för att få prövat om ett beslut strider mot miljölagstiftningen.

Övergripande målsättning

Miljöpartiets övergripande målsättning är att lagstiftningen för skogen ska in i Miljöbalken, detta eftersom skogsbruket är en verksamhet med mycket stor miljöpåverkan. På så sätt stärks miljöhänsynen och de sociala värdena i skogsbruket.

Miljöpartiet vill

- ➔ att lagstiftningen för skogsbruk förs in i Miljöbalken
- ➔ att lagstiftningen för skogsbruket garanterar att miljö kvalitetsmålen nås och Nagoya-protokollets krav om hållbart nyttjande av skogen uppfylls
- ➔ att produktions- och miljömål ska likställas genomgående i lagstiftningen – inte enbart i målparagraferna
- ➔ stärka och förtydliga kraven på miljöhänsyn för att möjliggöra uppföljning och rätts-säkra sanktioner vid lagöverträdelser
- ➔ göra en översyn av vad som kan anses utgöra pågående markanvändning och hur stor miljöhänsyn som är rimlig att acceptera innan markägare har rätt till ersättning
- ➔ att små skogliga miljöer med höga naturvärden listas som biotoper som har ett gene-rellt biotopskydd
- ➔ att intensifieringsåtgärder som kvävegödsling, stubbrytning och användning av främ-mande trädslag ska vara tillståndspliktiga eller förbjudna, och absolut inte räknas som en del av pågående markanvändning
- ➔ att artskyddsförordningen ska tillämpas inom skogsbruket
- ➔ utöka talerätten i enlighet med Århuskonventionen
- ➔ att hänsyn till skogens sociala värden ska förtydligas i lagstiftningen.

MILJÖHÄNSYN INOM SKOGSBRUKET

Ett hållbart brukande av skogen innebär bland annat att den biologiska mångfalden garanteras. Denna målsättning finns också i skogsvårdslagens 1 §: "Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls." Skogsstyrelsens utvärderingar visar dock på bristande miljöhänsyn.

Åtgärder för ökad miljöhänsyn

En förändring av skogsvårdslagen är nödvändig för att öka miljöhänsynen. Även andra åtgärder och styrmedel för att öka miljöhänsynen inom skogsbruket behövs, till exempel förstärkt rådgivning, dialog med skogsbranschen, ökad uppföljning av hur hänsynskraven efterlevs och ökad användning av sanktioner vid lagbrott. En ökad transparens av skogsbrukets verksamheter kan också bidra till att stärka miljöhänsynen.

För att nå miljömålen och samtidigt ha fortsatt god produktion av skogsråvara behöver skogen förvaltas utifrån ett landskapsperspektiv. Verktyg för planering på landskapsnivå har diskuterats i 30 år och skulle gynna både produktion och naturvård. Andra viktiga åtgärder inom skogsbruket är att öka lövskogsvolymen, förbättra ståndortstanpassningen (dvs. åtgärder som beaktar växtplatsens naturgivna förutsättningar), öka volymen död och grov ved och låta skogen självföryngras i högre grad. Det är också viktigt att stärka kraven på skyddszoner vid vatten. Med god vattenplanering kan skogsbruket bidra till vatten med god status, vilket krävs enligt EU:s ramdirektiv för vatten.

Lagkrav och frivillighet

Miljöhänsyn inom skogsbruket är i dagsläget indelad i en lagstadgad del och en frivillig del. Den ordningen bör behållas, men det måste finnas incitament för markägare att ta extra god miljöhänsyn och att nyskapa, och vid behov sköta, värdefulla naturmiljöer. Miljöpartiet ser positivt på att införa en avverkningsavgift som återförs till skogsnäringen i form av ersättningar för frivilliga åtaganden inom naturvård, i ett första steg vill vi utreda en sådan åtgärd.

I dagsläget är hyggesstorleken endast begränsad i lagstiftningen för fjällnära skog. Lagstiftningen ger Skogsstyrelsen en möjlighet att begränsa hur stor del av en brukningsenhet som får avverkas även i andra skogstyper. Miljöpartiet anser att Skogsstyrelsen ska utnyttja denna möjlighet i större utsträckning.

Skogs- och jordbruksmark

Historiskt har uppdelningen mellan skogsmark och jordbruksmark inte varit så utpräglad som idag. Det finns många kulturbetingade skogsmiljöer där naturvärden gynnas av hävd. Övergångszoner som brynmiljöer och alléer är också viktiga. Dessa mellanmiljöer behöver bevaras och skötas, samarbetet mellan Jordbruksverket och Skogsstyrelsen behöver därför stärkas.

Skador av klövvilt

Skador av klövvilt på skog är ett vanligt och omfattande problem för skogsbruket, men det påverkar också den biologiska mångfalden. Både lövträds- och tallplantor betas hårt av klövvilt med negativa konsekvenser för både skogsägaren och naturvärden. Klövviltsförvaltningen bör därför förbättras så att förutsättningarna för förnygring av tall och lövträd stärks.

Rådgivning och tillsyn

Mjuka styrmedel så som rådgivning och dialog är fortsatt mycket viktiga för ökad miljöhänsyn. Rådgivning bidrar till minskade skogsskador, ökad miljöhänsyn och växande intresse för hyggesfria brukningsmetoder. Utbildning och rådgivning inom skogsägarorganisationer är också mycket viktigt och kan vara avgörande för snabb framgång, vilket exempelvis bolagsinternt arbete mot körskador har visat. Skogsstyrelsen har sedan 1993 fungerat i första hand som en rådgivande myndighet. Denna roll behöver finnas kvar, men myndighetens roll som tillsynsmyndighet behöver stärkas. Detta eftersom efterlevnaden av den lagstadgade miljöhänsynen under lång tid har varit bristfällig.

Mångfald av skogsbrukare för varierat skogsbruk

En mångfald av skogsbrukare och en kombination av privat och offentligt ägande har förutsättningar att ge variation. Numera anlitar dock många markägare skogsentreprenörer, vilket ger ett likartat skogsbruk med begränsad variation trots varierade ägandeformer. Det finns relativt få verksamma skogsentreprenörer. Dessa entreprenörer har ett ansvar att själva förstärka sin kunskap om miljöhänsyn. Även Skogsstyrelsen har en viktig roll för att höja kompetensen kring miljöhänsyn hos skogsentreprenörer och virkesuppköpare, samt för att informera markägaren om valmöjligheter vid skogliga åtgärder, inklusive slutavverkningar.

Nyckelbiotoper

Nyckelbiotoper, det vill säga skogsområden med mycket höga naturvärden, har en viktig roll för att bevara skogens hotade växter och djur. Dessa områden har inventerats med en gemensam metod nationellt, främst under 1990-talet. Undersökningar visar att det finns många områden som har nyckelbiotopskvalité men som ännu inte har registrerats. En ny, landsomfattande nyckelbiotopsinventering bör därför genomföras för att möjliggöra att miljökvalitetsmålet "Ett rikt djur- och växtliv" nås.

Fler fältbesök och utökad anmälningsplikt

I dagsläget genomför ansvarig myndighet, Skogsstyrelsen, fältbesök på enbart cirka tio procent av de marker som anmäls för slutavverkning. Skogsstyrelsen bör tillföras mer resurser för att genomföra fler fältbesök vid anmälningar om förestående avverkning. I områden med höga naturvärden behöver det även införas krav på anmälan vid gallring, även här bör utökade fältbesök övervägas. Det gäller framför allt trakter där viktiga naturvärden är knutna till inslag av äldre träd, inslag av mindre vanliga trädslag eller andra inslag som bara utgör en liten del av virkesvolymen, och som lätt kan omintetgöras av oförsiktigt utförda gallringar. Det har förekommit att skogsbestånd med stora kända naturvärden har gallrats på ett sådant sätt att stora delar av naturvärdena har förstörts. Att införa anmälningsplikt för gallring i skogar med höga naturvärden skulle förbättra Skogsstyrelsens möjligheter att förebygga sådana händelser.

Statligt skogsinnehav

Det statliga skogsbolaget Sveaskog bör vara ett föredöme för ett hållbart skogsbruk. Detta kan uppnås genom att företaget aktivt medverkar till att utveckla mer långsiktigt hållbara brukningsmetoder som

beaktar andra intressen som till exempel rennärning, naturvärden och friluftsliv samt genom att skydda skogar med höga naturvärden. Sveaskogs innehav bör även användas som ersättningsmark och/eller för att restaurera och bygga upp naturvärden på skogsmarken, detsamma gäller statligt ägd mark förvaltd av Statens Fastighetsverk och Fortifikationsverket.

Miljöpartiet vill

- ➔ att alla nyckelbiotoper ska bevaras och att resurser ska tillföras för en ny nyckelbiotopsinventering
- ➔ öka fältbesöken vid avverkningsanmälningar och införa fältbesök vid gallringar i äldre skog
- ➔ ge Skogsstyrelsen eller Naturvårdsverket i uppdrag att utveckla landskapsverktyg
- ➔ ändra Sveaskogs ägardirektiv så att mål om hyggesfritt och om ökad miljöhänsyn införs
- ➔ att vissa statligt ägda skogar med höga naturvärden inte ska ha något avkastningskrav, till exempel fjällnära skog och ekoparker
- ➔ tillföra mer resurser till rådgivning och tillsyn inom skogsbruket
- ➔ öka naturvårdsinriktade skogsåtgärder inom landsbygdsprogrammet
- ➔ utreda införandet av en avverkningsavgift som återförs till skogsnäringen i form av ersättning för frivilliga åtgärder för ökad naturvårdshänsyn
- ➔ skärpa kraven på vattenhänsyn inom skogsbruket
- ➔ att användningen av kemiska bekämpningsmedel inom skogsbruket ska fasas ut
- ➔ förbättra klövviltsförvaltningen så att föryngring av tall och lövträd möjliggörs
- ➔ att variation av trädarter och ålder ökar i den brukade skogen
- ➔ att Skogsstyrelsen ges i uppdrag att införa anmälningsplikt för gallring i områden där höga naturvärden kan antas finnas
- ➔ stärka bevarande av naturvärden i betespräglad skog, trädbärande betesmarker och olika övergångsmiljöer mellan skogs- och jordbruksmark, samt utveckla nya områden för de arter som är knutna till dessa miljöer
- ➔ värna allmänhetens möjligheter till insyn i skogsbrukets verksamheter, till exempel genom fortsatt digital publicering av avverkningsanmälda områden.

FRÄMJA HYGGESFRIA SKOGSBRUKSMETODER

Intresset för hyggesfritt skogsbruk växer, samtidigt är det fortfarande en mycket liten del av den produktiva skogsmarken som sköts med hyggesfria skogsbruksmetoder. Med hyggesfritt skogsbruk gynnas ofta långlivade arter som mykorrhizasvampar, hänglavar och mossor, likaså fåglar och kärlväxter.

Hyggesfritt har ofta fördelar för rennäring, jakt, turism, friluftsliv och kulturmiljövärden. Hyggesfritt skogsbruk måste liksom trakthyggesbruk lämna tillräcklig miljöhänsyn.

Hyggesfria skogsbruksmetoder leder till att behovet av skyddsdikning minskar, det vill säga den avvattning av marken som kan behövas efter slutavverkning för att det ska vara möjligt att plantera ny skog. Hyggesfria skogsbruksmetoder kan användas på all typ av skogsmark och har särskilt stort värde om de tillämpas på kalkbarrskogar och i områden med hänglavsskogar som är viktiga för renbete.

Staten bör gå före

Staten bör vara ett föredöme i sitt skogsbruk och bidra med viktig metodutveckling. Det är därför viktigt att prioritera hyggesfritt skogsbruk på statlig mark, det vill säga mark ägd av Sveaskog, Fortifikationsverket och Statens Fastighetsverk. Mål för hyggesfritt bör fastställas för det statliga skogsinnehavet. För att stärka möjligheterna till friluftsliv är det också viktigt att hyggesfritt skogsbruk blir den dominerande bruksmetoden i tätortsnära skog.

Delade meningar om lönsamhet

Enligt Skogsstyrelsen är hyggesfritt skogsbruk med dagens kunskap i allmänhet något mindre lönsamt än trakthyggesbruk (detta gäller själva uttaget av skogsråvara och inkluderar inte andra samhällsekon-

miska vinster). Det råder dock delade meningar om lönsamheten med hyggesfria metoder och det varierar naturligtvis beroende på hur skogsbruket bedrivs. Hyggesfritt ger emellertid skogsägare en jämnare intäktsström över tid, och sågtimmer från hyggesfritt skogsbruk är en kvalitetsprodukt som har potential att nå en miljömedveten marknad.

Hyggesfritt skogsbruk måste öka

Ett centralt uppföljningsmål för att se om miljömålet om levande skogar uppfylls är ”alternativa brukningsformer”, det vill säga areal som brukas med hyggesfria metoder. I Naturvårdsverkets fördjupade uppföljning 2015 konstateras att *”Arealer som brukas med hyggesfria metoder behöver öka väsentligt. Hyggesfritt skogsbruk bör tillämpas som avverkningsform på områden som hyser lång trädkontinuitet för att förstärka värdekärnors ekologiska funktion.”* Det konstateras vidare att det behövs nya och förstärkta åtgärder för hyggesfritt skogsbruk.

Miljöpartiet vill

- ➔ bibehålla Skogsstyrelsens riktade satsning för rådgivning angående hyggesfria brukningsmetoder och öka anslagen till den
- ➔ införa ett ekonomiskt stöd för metodutveckling inom hyggesfritt skogsbruk
- ➔ att det statliga skogsinnehavet i ökad utsträckning ska vara inriktat på hyggesfritt skogsbruk
- ➔ ge Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram en vägledning för kommuner och landsting att arbeta med hyggesfritt skogsbruk i tätortsnära skog
- ➔ stärka forskning om hyggesfria skogsbruksmetoder.

SKYDD AV SKOG

År 2010 enades världens länder om en strategisk plan för att skydda biologisk mångfald och ekosystem – Nagoyaprotokollet. Protokollet är kopplad till FN:s konvention om biologisk mångfald och innehåller 20 delmål, Aichimålen, med åtgärder för att stoppa förlusten av biologisk mångfald. Vid Nagoyamötet 2010 konstaterades att forskningen samstämmigt förutspår omfattande förluster av naturmiljöer och arter om inte nuvarande trender bryts. Om utarmningen passerar kritiska trösklar kan konsekvenserna för människan och hennes samhällen bli dramatiska.

Överenskommelsen innebär att minst 17 procent av alla land- och sötvattensområden skyddas långsiktigt till 2020. Det som räknas in ska vara representativa och ekologiskt värdefulla områden. Utrotningen av arter ska stoppas och situationen för arter som idag minskar snabbt ska förbättras. Beslut som rör biologisk mångfald ska fattas på god vetenskaplig grund och försiktighetsprincipen ska tillämpas.

Sverige har långt kvar för att nå Aichimålen

Aichimålen är mer ambitiösa än våra nationella miljökvalitetsmål som styr mycket av miljöarbetet i Sverige sedan 1990-talet. När det gäller produktiv skogsmark utanför det fjällnära området har Sverige långt kvar för att nå Aichimålen. Miljöpartiet vill kraftigt förstärka satsningarna på skydd och naturvårdsskötsel av värdefull natur så att Sverige kan nå målet med så liten försening som möjligt.

Arbetet med skydd av skog styrs i hög grad av etappmål inom miljömålssystemet. Miljöpartiet vill se ett nytt etappmål för skydd av skog som utöver bevarande av befintliga värdekärnor även rymmer avsättning av utvecklingsmarker och buffertzoner för att rädda vissa hotade arter. Sammantaget kan det röra sig om 100 000 hektar utvecklingsmarker och buffertzoner fram till 2020, utöver ett arealmål för oskyddade värdekärnor.

Skyddade skogar i hela landet

Det är viktigt att skyddade skogar finns i alla delar av landet, detta av två skäl: dels för att täcka in olika skogstyper och skogslevande arter med olika utbredningsområden, dels för att arter lättare ska kunna spridas från ett skyddat område till ett annat. Skyddet av skog ska i möjligaste mån planeras utifrån de ekologiska förhållandena, inte utifrån var staten sedan tidigare äger mark.

Det har nyligen antagits en ny nationell strategi för skydd av skog. I den nationella strategin för formellt skydd anges att staten och statliga bolag har ett stort ansvar att komplettera det formella skyddet av urskogsartade områden med frivilliga avsättningar.

Viktigt med naturvårdande skötsel

Kombinationen av avsaknad av bränder och översvämningar samt för hårt betestryck gör att landskapet förgranas, även i de skyddade områdena. När detta inte motverkas genom naturvårdande skötsel, som till exempel genom naturvårdsbränning och selektiv avverkning av gran, försvinner de sista livsmiljöerna för tall- och lövträdsberoende arter. För Miljöpartiet är det därför viktigt att det i tall- och lövträdsdominerade skogsmiljöer finns en möjlighet till naturvårdande skötsel i den omfattning som behövs för att värna områdenas naturvärden.

Ojämnr fördelning av skydd

I dagsläget omfattas endast cirka fyra procent av den produktiva skogsmarken av lagstadgat skydd. Skyddet är dessutom mycket ojämnt fördelat. Stora arealer av barrskogar nära fjällkedjan är skyddade medan cirka två procent är skyddade i övriga Sverige. Ytterligare omkring åtta procent av den produktiva skogsmarken är nu undantagen skogsbruk genom frivilliga avsättningar. De frivilliga avsättningarna är ett viktigt komplement till det lagstadgade skyddet. Långsiktigheten, kvaliteten och funktionaliteten i de frivilliga avsättningarna är dock svår att bedöma eftersom dokumentationen är otillräcklig eller otillgänglig. För att de frivilliga avsättningarna ska kunna räknas in i miljömålsuppfyllelsen måste dessa kartläggas, dokumenteras och följas upp av Skogsstyrelsen.

Ökade resurser med Miljöpartiet i regering

I regeringsställning har vi ökat anslagen till skydd av värdefull natur med 590 miljoner kronor per år (en ökning med drygt 80 procent) och skötsel med 350 miljoner kronor per år (en ökning med drygt 50 procent). Även anslagen till biotopskydd och naturvårdsavtal har ökat med 100 miljoner per år (en ökning med drygt 50 procent). Det är de största höjningarna som har gjorts av naturvårdsanslagen någonsin och det har gett resultat. Antalet beslut om statliga naturreservat ökade från 153 år 2015 till 272 under 2016. För 2016 motsvarar det över 35 000 nya hektar, som till stora delar utgörs av skog.

Miljöpartiet vill

- ➔ avsätta medel till skydd av skog så att miljömålen nås
- ➔ avsätta mer resurser till naturvärdesinventeringar och information till markägare och allmänhet
- ➔ genomföra en rikstäckande inventering för att kartlägga kontinuitetsskogar
- ➔ höja ambitionsnivån för skydd av skog i etappmålet om skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden
- ➔ använda statlig bytesmark för att ge skog lagstadgat skydd.

VÄRNA SKOGENS SOCIALA VÄRDEN OCH SKOGSANKNUTNA NÄRINGAR

Miljöpartiet vill synliggöra värdet av skogen som miljö för människor. Att vara i naturen har flera hälsofrämjande effekter. Urbaniseringen har lett till att den naturliga närheten till skogen och kunskapen om den har minskat. Utbildning inom allemansrätt, skogsbruk och naturvård är därför behövt. Friluftsförbund gör en stor insats för att lära ut om skogen och friluftsliv, samverkan med civilsamhället är därför viktigt.

Skolan har en viktig roll för att lära ut om skogens många värden, ekosystemtjänster och hållbart skogsbruk. Utbildning om skogen kan bli en naturlig del i lärande för hållbar utveckling och utomhuspedagogik. De skogliga utbildningarna behöver också integrera frågor om mångbruk och skogens sociala värden i högre utsträckning än idag.

Mer mångbruk

Miljöpartiet vill se mer mångbruk av skogen. Med mångbruk menas att skogen används för flera olika syften, till exempel skogsbruk, naturturism, rennäring, naturvård, träförädling, jakt, trivsel, ideellt föreningsliv, rekreation, folkhälsa och arena för kulturyttringar. Enligt en stor enkätbaserad forskningsstudie värderar de flesta skogsägare fler värden hos skogen än enbart produktionen. De flesta värderar skogens miljövärden minst lika högt som produktionen på sin mark. Även skogens roll för friluftslivet värderas högt.

Skogens sociala värden

Trenden är att skogen på skyddad mark blir äldre medan den på brukade skogsmarker blir allt yngre. Skog i åldern 80–20 år har i studier visat sig vara bäst för friluftsliv. Men redan idag finns en brist på avverkningsmogen skog i åldern 80–100 år, vilket också innebär att skog i åldern 80–120 år på produktiv skogsmark är en bristvara. Trakthyggesbruket har varit dominerande sedan 1950-talet och har haft negativa effekter – inte bara för naturvärden utan också för människors möjligheter till rekreation och för bevarande av kulturmiljövärden.

Skogsstyrelsen påbörjade för några år sedan en kartläggning av skogens sociala värden. Denna kartläggning bör återupptas och konkreta metoder för dialog och samråd kring skogens sociala värden bör utvecklas.

Rennäring och skogsbruk

Rennäring och skogsbruk har under lång tid verkat inom samma områden. Det moderna skogsbruket har dock inneburit att renbetesområden har minskat och att betesmarkerna har styckats upp. Även lavbete, så som marklav och hänglav, påverkas ofta negativt av skogsbruket. Här behövs både förbättrade samråd och ett ökat hänsynstagande, som till exempel skonsam markberedning och höjd avverkningsålder. Att avsätta större sammanhängande landskap där det är möjligt att bevara värdefulla lavhävdade marker är också viktigt.

Frihet i val av skogsbruksmetoder

Miljöpartiet vill att markägaren ska ges större frihet i val av skogsbruksmetod samt i vilken utsträckning man vill använda skogsmark till råvaruproduktion respektive annan skogsrelaterad verksamhet. Det är viktigt att samverka mellan dessa sociala värden, andra näringar och skogsbruket förstärks.

Miljöpartiet vill

- ➔ satsa på utbildning om skog och hållbart skogsbruk inom skolan
- ➔ att folkbildningen om skogen, skogsbruket och allemansrätten ska stärkas
- ➔ att de skogliga utbildningarna i ökad utsträckning även behandlar möjligheterna till mångbruk i skogen och vikten av att bevara och utveckla skogens sociala värden
- ➔ stärka forskningen om mångbruk och sociala värden samt utveckla styrmedel för att öka mångbruket i skogen
- ➔ att rennäringen ska ges ökad möjlighet att påverka skogsbruket på vintermarkerna
- ➔ se anpassad skötsel och virkesuttag i tätortsnära skogar för att värna sociala värden exempelvis genom hyggesfria metoder
- ➔ främja friluftorganisationernas arbete med att tillgängliggöra natur.

SKOGENS ROLL FÖR KLIMATET OCH OMSTÄLLNING TILL ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

Skogen har flera viktiga roller för klimatet. Skogsekosystemen binder koldioxid från atmosfären och skogsbruket behöver utvecklas för att stärka skogens roll som kolsänka. Samtidigt behöver skogsråvaran användas för att ersätta fossila råvaror och på så sätt bidra till att minska utsläppen av växthusgaser med fossilt ursprung. Hur skogsbruket ska anpassas för att nå dessa klimatmål är inte helt klarlagt inom forskningen och beror på tidsperspektivet. Det är dock av stor vikt att styra användningen av skogsråvaran till att ersätta fossila material, likaså till att ersätta dagens huvudsakligen kortlivade produkter från skogen med mer långlivade.

Ett virkesuttag i samklang med samhällets miljömål

Efterfrågan på skogsråvara växer. Skogen är en viktig tillgång i omställningen till ett fossilfritt samhälle och en cirkulär ekonomi, men skogen är också en begränsad resurs som måste förvaltas hållbart. Eftersom skogens långsiktiga produktionsförmåga är beroende av att skogsbruket bedrivs inom naturens gränser måste ekosystemens bärkraft måste sätta ramarna. Inom dessa ramar behöver skogsråvarans användning prioriteras till ändamål där den gör mest nytta. Störst klimatnytta gör träden om de kan användas i byggnader och andra konstruktioner för att ersätta utsläppsintensiva material som stål och betong. Sett ur ett livscykelperspektiv minskar en byggnads miljöpåverkan väsentligt om trä ersätter dessa material. Det vore därför värdefullt att utreda till exempel ekonomiska styrmedel som bidrar till att skogsråvaran används där den gör störst klimatnytta. Dessa styrmedel bör om möjligt utformas så att de samtidigt dämpar den totala efterfrågan på skogsråvara och därmed minskar trycket på skogsekosystemen och den biologiska mångfalden i skogen.

Det finns aktörer som vill ta ut mer av nettotillväxten av den svenska skogen än vad som görs idag². Miljöpartiet vill att samhällets miljömål ska uppnås och att skogens sociala värden värnas, detta ska vara styrande för virkesuttaget. I nuläget råder brist på avverkningsmogen produktionsskog vilket leder till att de sista resterna av våra naturskogar avverkas trots att de borde bevaras.

² De senaste cirka 10 åren har avverkningen varit i storleksordningen 90% av nettotillväxten i skog på virkesproduktionsmark. Källa: Skogsstyrelsen, Skogliga konsekvensanalyser 2015 - SKA 2015

Minskad klimatpåverkan från skogsbruk

Myrar och andra våtmarker lagrar stora mängder kol. När våtmarker dikas ut bryts det organiska materialet ned och nettoeffekten i form av avgivna växthusgaser blir omfattande. Att återskapa våtmarker och fuktiga områden genom att lägga igen eller låta bli att underhålla diken kan därför ge stor klimatnytta.

Markberedning innebär att jorden på ett hygge blottläggs för att underlätta för nya skogsplantor att växa. Men metoden ökar också kolavgången från mark och mer skonsamma och klimatanpassade metoder för markberedning behöver användas.

Klimatanpassning

De pågående klimatförändringarna kräver anpassningsåtgärder. En ökande mängd skadeinsekter och trädskjukdomar samt högre frekvens av extremt väder som stormar och översvämningar följer i klimatförändringarnas spår, skogsbruket behöver ha en beredskap för detta.

Det är viktigt att arbeta enligt principen i FN:s klimatkonvention, det vill säga att hejda klimatförändringarna utan att göra avkall på bevarad och stärkt biologisk mångfald, livsmedelsproduktion och andra mål för hållbar utveckling. Att bevara natur och arter ökar ekosystemens motståndskraft mot klimatförändringarna.

Miljöpartiet vill

- ➔ att samhällets miljömål ska vara styrande för virkesuttaget
- ➔ utreda styrmedel för att skogsråvara i större utsträckning ska användas där den gör mest klimatnytta
- ➔ satsa på forskning och kunskap om byggande i trä
- ➔ att mer skonsamma och klimatanpassade metoder ska användas vid markberedning
- ➔ att biodrivmedel ska miljömärkas för att garantera att de inte ger stora negativa miljö- och climateffekter
- ➔ att stubbrytning ska vara förbjudet och att uttag av GROT (grenar och toppar) ska vara hållbart.

JOBB I SKOGEN

Skogsnäringen har en viktig roll i Sveriges samhällsekonomi. Den erbjuder jobb för många människor och skogsindustrins och skogsbrukets förädlingsvärde står för cirka 2-3 procent av BNP. Sverige är dessutom ett stort exportland för trävaror, papper och pappersmassa. Det senaste århundrandet har dock rollen som basnäring försvagats och antalet jobb i skogen minskat. Fortfarande arbetar många i branschen och näringen är särskilt viktigt på landsbygden.

Det finns också en stor framtidspotential för jobb inom ekoturism, som ofta har en vacker och varierad skogsmiljö som en produktionsförutsättning. Ekoturism ger – och kan i ännu högre grad ge – viktiga exportintäkter och större inkomster till landsbygden. Regeringen har också, tack vare Miljöpartiet, nyligen föreslagit en sänkning av mervärdesskatten på naturguidning som innebär att naturturism likställs med liknande turismtjänster.

Det finns även allt fler jobb knutna till skötsel av skyddade områden och till naturturism. Anslagen till värdefull natur gav år 2015 totalt drygt 1 100 direkta årsarbetstillfällen och cirka 1200 indirekta arbetstillfällen. Många nyckelbiotoper är kulturbetingade och är därför beroende av skötsel för att natur- och kulturvärdena ska bevaras. Endast mycket små arealer av nyckelbiotoperna har idag den naturvårdande skötsel som krävs för att bevara naturvärdena, så behovet av ytterligare åtgärder är stort.

Jämställdhet och mångfald

Trots att 38 procent av de som äger skog är kvinnor är skogsnäringen idag en mansdominerad bransch och den har också låg andel anställda med utländsk bakgrund. Det finns ett pågående arbete för att öka antalet kvinnor i branschen och för att få nyanlända att pröva på skogsarbete.

Lönsamhet

Virkespriserna (bruttovärdet) har minskat under perioden 1950 till 2007. Därefter har prisnivån legat konstant. Sedan 60-talet har rotnettot (virkespriser minus avverkningskostnader) och återstående värde (lönsamheten) legat på en stabil nivå. Det förklaras av att skogsbruket har effektiviserats kraftigt under denna period. Avverkningskostnaderna har, framför allt under 1990-talet, mer än halverats. Sedan 1990 har priserna på skogsfastigheter ökat kraftigt. För att få ökad lönsamhet och fler sysselsatta inom trävaru- och massaindustrin behöver mer förädling ske inom Sverige.

Privata skogsbrukare är ofta småföretagare och gynnas av en politik som generellt sett främjar småföretagande.

Miljöpartiet vill

- ➔ satsa på att förädla mer av skogsråvaran i Sverige
- ➔ utveckla ekonomiska incitament för skogsbruksmetoder som främjar skogens biologiska och sociala värden
- ➔ öka satsningen på ekoturism, bland annat genom ökade resurser till skydd och skötsel av värdefull natur
- ➔ sänka arbetsgivaravgiften för småföretagare
- ➔ fortsätta satsningen på gröna beredskapsjobb och gröna jobb för nyanlända
- ➔ ge uppdrag åt Skogsstyrelsen om utökad arbete med jämställdhet och mångfald.

SVERIGE SOM EN RÖST I VÄRLDEN FÖR ETT HÅLLBART SKOGSBRUK

Sverige är en stor biståndsgivare till en rad organisationer som utför viktigt arbete på det skogspolitiska området, till exempel FN:s gröna klimatfond, Globala miljöfonden, FN:s anpassningsfond, Världsbanken och FN:s utvecklingsprogram UNDP. Detta ger möjlighet att verka för och att kommunicera vikten av att bevara skog och att bedriva ett hållbart skogsbruk. Miljöpartiet vill att Sverige ska vara en tydlig röst i världen för ett hållbart skogsbruk.

Prioriteringar internationellt

Miljöpartiet anser att Sverige inom skogspolitiken för utvecklingsländer ska prioritera en hållbar markanvändning där ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga stärks. Ägande och/eller nyttjanderättigheter för småbrukare och urfolk måste stärkas för att minska sårbarhet och fattigdom hos utsatta grupper. Miljöpartiet vill också öka biståndet för att stoppa avskogning, stärka och utöka skyddet av skog och medverka till utveckling av hållbara skogsbruksmetoder.

Avskogning är fortfarande ett stort problem i världen, vilket får betydande konsekvenser för klimatet, artbevarande och för människor som är beroende av skogen. Fokus bör vara att stoppa avskogning genom att förespråka både skydd, restaurering och brukningsmetoder där återväxten garanteras.

Sverige bör stärka sin roll i den internationella skogspolitiken

I dagsläget är inte skogs- och markanvändning prioriterad inom internationellt arbete på policynivå från svensk sida. Sverige har ett lågt deltagande i viktiga internationella skogsprocesser och vi saknar en plan för internationell skogspolitik. Miljöpartiet vill se en ökad prioritet för skogen i internationellt samarbete.

Miljöpartiet vill

- ➔ att Sverige ska stärka sin roll i den internationella skogspolitiken och bidra till ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk i andra länder
- ➔ att Sverige ska motverka handel med olagligt avverkat virke och skogsprodukter
- ➔ att Sverige internationellt driver på för en hållbar konsumtion av skogsprodukter
- ➔ att Sverige internationellt ska arbeta för att tydligt koppla skogspolitiken till FN:s mål om hållbar utveckling.

KÄLLFÖRTECKNING

Camilla Widmark, SLU, 2009. *Rennäring och skogsbruk i samråd – hur kan förbättringar komma till stånd?* Fakta Skog 2009:6

Forsberg M., 2012. *Skogen som livsmiljö – en rättsvetenskaplig studie om skyddet för biologisk mångfald.*
➔ <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:544926/FULLTEXT01.pdf>

KSLA, 2016. *Forests, Bioenergy and the Global Climate.*
➔ <http://www.ksla.se/aktivitet/forests-bioenergy-and-the-global-climate/>

Miljöpartiet, 2008. *Motion 2007/08:MJ14 med anledning av propositionen En skogspolitik I takt med tiden.*
➔ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-200708108-en_GV02MJ14

Miljöpartiet, 2010. *Motion 2010/11:MJ444 Levande skogar.*
➔ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/levande-skogar_GY02MJ444

Miljöpartiet, 2011. *Motion 2011/12:MJ468 En skog för framtiden.*
➔ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/en-skog-for-framtiden_GZ02MJ468

Miljöpartiet, 2012. *Motion 2012/13:MJU 450 Skogsbruk på naturens villkor.*
➔ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/skogsbruk-pa-naturens-villkor_H002MJ450

Miljöpartiet, 2013. *Motion 2013/14:MJ506 Levande skogar.*
➔ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/levande-skogar_H102MJ506

Miljöpartiet, 2013. *Motion 2013/14:MJ2 Följdmotion till proposition ”En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster”.*
➔ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Motioner/med-anledning-av-prop-201314_H102MJ27/?text=true

Miljöpartiet, 2013. *Partiprogram.*
➔ <https://www.mp.se/om/partiprogram>

Mistra, 2008. *Kolet, klimatet och skogen,*
➔ <http://www.mistra.org/download/18.544d0aa3141d1826b1c3c5/1473225446610/LUSTRAS%C3%A5KanSkogsbruketP%C3%A5verka2008.pdf>

Naturskyddsföreningen, 2013. *Trovärdighet på spel – frivilligheten i skogen fungerar inte*
➔ http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/rapporter/2013_rapport_skog_trovardighet_pa_spel.pdf

Naturskyddsföreningen, 2014. *Ny vår för skogen.*
➔ http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/ny_var_for_skogen.pdf

Naturvårdsverket, 2015. *Styr med sikte på miljömålen - Naturvårdsverkets fördjupade utvärdering av miljömålen 2015.*

➡ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6666-6.pdf?pid=16477>

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, 2005. *Nationell strategi för formellt skydd av skog.*

➡ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-1243-6.pdf?pid=2648>

Regeringen, 2008. *Proposition 2007/08:108 En skogspolitik i takt med tiden.*

➡ <https://data.riksdagen.se/fil/1C52949F-B4D6-4C3B-8FBC-E636715CD15B>

Regeringen, 2016. *Stor satsning på svensk natur.*

➡ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2014/10/stor-satsning-pa-svensk-natur/>

Sandström et. al., 2016. *On the decline of ground lichen forests in the Swedish boreal landscape: Implications for reindeer husbandry and sustainable forest management.* *Ambio* 45(4): 415-29.

➡ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4824705/>

Skogsstyrelsen, 2015, *Bättre information om skogsbrukets miljöhänsyn,* ➡ <http://www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Press-och-information/Pressmeddelanden1/Pressrelease/?releaseId=1847501>

Skogsstyrelsen, 2016, *Skogsvårdslagstiftningen Gällande regler 1 januari 2016*

➡ <http://www.skogsstyrelsen.se/Global/aga-och-bruka/Lagen/Skogs%c3%a5rdslagstiftning%202016.pdf>

Skogsstyrelsen, 2016. *Ökad jämställdhet i skogsbruket.* ➡ <http://www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Projekt/Avslutade-projekt/Avslutade-regeringsuppdrag/Tva-uppdrag-for-okad-jamstalldhet-i-skogsbrukssektorn/>

SLU, 2016, *Allt sly – skogens förbisedda guldgruva*

➡ <http://www.forskning.se/2016/10/11/allt-sly-skogens-forbisedda-guldgruva/>

SOU 2013:43, *Miljömålsberedningen, 2013. Långsiktigt hållbar markanvändning del 1.*

➡ <http://www.regeringen.se/contentassets/b31c95e6d77d4e8b90c0638a72d4b93d/langsiktigt-hallbar-markanvandning---del-1-sou-201343>

Tollefson J., 2016, *Nature, forests not equal when it comes to climate*

➡ <http://www.nature.com/news/forests-not-equal-when-it-comes-to-climate-1.19294>

Underlagsrapporter till arbetet med det nationella skogsprogrammet, 2016.

➡ <http://www.regeringen.se/rapporter/2016/09/underlagsrapporter-till-arbetet-med-det-nationella-skogsprogrammet/>

Utredningstjänsten, 2016. *Priserna på skogsråvara, 2016:1767*

WWF, Naturskyddsföreningen, Airclim, 2011. *Hugga eller skydda? Boreala skogar ur ett klimatperspektiv*

➡ http://www.wwf.se/source.php/1368699/Hugga%20eller%20skydda_Boreala%20skogar%20i%20klimatperspektiv_rapport%20WWF%20SNF_juni%202011.pdf

WWF, Naturskyddsföreningen, 2012. *Sverige och Nagoya målen.* ➡ <http://www.wwf.se/source.php/1472509/Rapport%20Sverige%20och%20%20Nagoyam%C3%A5lenLR.pdf>

WWF, 2013. *Skogsvision.* ➡ <http://www.wwf.se/source.php?id=1542932>

Sverige är i hög grad ett skogsland. Skogen är viktig både för den biologiska mångfalden, som råvara för skogsprodukter och energi och som rekreationskälla. Vi stödjer och uppmuntrar forskning och start av företag för att utveckla nya högkvalitativa och miljövänliga produkter ur skogen.

En levande skog har lång omloppstid och därför är den extra sårbar för dålig skötsel och ogenomtänkt exploatering. Ansvaret att återplantera långsiktigt med rik artvariation och för klimatanpassning måste stärkas, speciellt gällande inslaget av löv och tall. Vi anser att en större del av den svenska skogen behöver präglas av artvariation som ger en långsiktig livskraft. Därför måste skogsbruket moderniseras genom mer av hyggesfria avverkningsmetoder och genom mindre kalhyggen. Särskilt värdefull skog ska skyddas från avverkning. Det behövs både större sammanhängande områden och många mindre områden som undantas från produktionsskogsbruk. För att hejda förlusten av biologisk mångfald är det också angeläget att återställa och restaurera naturvärden i redan påverkad skog.

UR MILJÖPARTIETS PARTIPROGRAM, AVSNITT OM SKOG